ХУЛОСАИ КОМИССИЯИ ЭКСПЕРТИИ

шурои диссертатсионии 6D.КОА-082- и назди Муассисаи давлатии таълимии «Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав» вобаста ба қабули диссертатсияи Шарипова Таманно Ҷамшедовна дар мавзуи «Муҳоҷирати меҳнатии занони Тоҷикистон дар солҳои Истиқлол (1991 – 2024)» (ҷанбаи таҳлилӣ - таърихӣ) барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои таърих аз рӯйи ихтисоси 6.1. – Таърих ва бостоншиносӣ (6.1.1. – Таърихи ватанӣ (таърихи халқи тоҷик))

Комиссия экспертии шурои диссертатсионии 6D.КОА-082 назди Муассисаи давлатии таълимии «Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав» оид ба диссертатсияи номзадии Шарипова Таманно Ҷамшедовна дар мавзуи «Муҳоҷирати меҳнатии занони Тоҷикистон дар солҳои Истиқлол (1991 – 2024)» (ҷанбаи таҳлилӣ - таърихӣ) барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои таърих аз рӯйи ихтисоси 6.1. – Таърих ва бостоншиносӣ (6.1.1. – Таърихи ватанӣ (таърихи халқи тоҷик)) дар асоси қарори шурои диссертатсионии 6D.КОА-082 аз 17.04.2026, суратмаҷлиси №1 дар ҳайати 3 нафар тасдиқ шудааст:

1. **Қурбонзода Хоналӣ** – узви шуро, доктори илмҳои таърих, профессор аз рӯйи ихтисоси 6.1.1. – Таърихи ватанӣ (таърихи халқи тоҷик) – раиси комиссия;
2. **Хуҷасаидова Низорабегим Хуҷасаидовна** – номзади илмҳои таърих, дотсенти кафедраи таърихи халқи тоҷики Донишгоҳи миллии Тоҷикистон аз рӯйи ихтисоси 6.1.1. – Таърихи ватанӣ (таърихи халқи тоҷик) узви комиссия;
3. **Алишери Амирхон** – номзади илмҳои таърих, мудири кафедраи таърихи умумии Донишгоҳи давлатии Данғара аз рӯйи ихтисоси 6.1.1. – Таърихи ватанӣ (таърихи халқи тоҷик) узви комиссия.

Комиссияи экспертӣ тадқиқоти диссертатсионии Шарипова Таманно Ҷамшедовнаро омӯхта, мавриди баррасӣ қарор дода ва ҳисоб мекунад, ки он кори ба итмомрасидаи илмӣ-тахассусӣ буда, аз ҷониби муаллиф мустақилона ва дар сатҳи баланди илмӣ анҷом дода шудааст.

Диссертатсияи Шарипова Т.Ҷ. омӯзиши масъалаи муҳими муҳоҷирати меҳнатии занони Тоҷикистон дар солҳои Истиқлол (1991 – 2024) - ро дар бар гирифта, мавриди таҳлили илмӣ қарор гирифтааст, ки аҳаммияти илмӣ дорад.

Бояд зикр намуд, ки рисолаи диссертатсионӣ ба таҳқиқ ва таҳлили масъалаи муҳими камомӯхташуда – муҳоҷирати меҳнатии занони

Тоҷикистон дар солҳои соҳибистиқлолӣ бахшида шудааст. Бояд қайд кард, ки таърихи муҳоҷирати меҳнатии занон бахши ҷудонопазири таърихи иҷтимоии башарият ба ҳисоб меравад, зеро он рушду инқирози муҳоҷирати аҳолии мамлакат ба хориҷи кишварро ифода намуда, омилҳои иқтисодӣ, таркиши демографӣ, ҷуғрофиро таҷассум менамояд. Мавзуи мазкур бахши муҳимми таърихи иҷтимоиро ташкил дода, омӯзиш ва таҳқиқи ин масъала ҷиҳати муайяннамоии омилҳо, инъикоси коҳиши он ва дар ҳалли мушкилоти мазкур, ки ҷомеаи башарӣ ба он мувоҷеҳ аст, мусоидат мекунад.

Аҳаммияти назариявӣ ва амалии таҳқиқоти мазкур дар он аст, ки натиҷаҳои дар асоси таҳқиқот ба даст овардашуда метавонанд дар раванди таҳлили илмӣ ва амалии равандҳои муҳоҷират, пеш аз ҳама, муҳоҷирати меҳнатии занон васеъ истифода шаванд. Муқарраротии алоҳидаи кор метавонанд дар фаъолияти мақомоти дахлдори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳангоми қабули қарорҳо оид ба муҳоҷирати меҳнатӣ истифода шаванд. Натиҷаҳои таҳқиқотро, ҳамчунин, метавон дар раванди таълим дар муассисаҳои таҳсилоти олӣ дар курсҳои таърих, сотсиология, сиёсатшиносӣ, иқтисод ва демография ва ғайра истифода намуд.

Мазмун ва муҳтавои диссертатсия ва автореферати он ба соҳаи ихтисоси шурои диссертатсионии 6D.КОА-082 оид ба дарёфти дараҷаи илмии номзади илм аз рӯйи ихтисоси 6.1. – Таърих ва бостоншиносӣ (6.1.1. – Таърихи ватанӣ (таърихи халқи тоҷик)) мувофиқ аст.

Диссертатсияи мазкур аз ҷиҳати моҳият ва мазмун ба **шиносномаи ихтисоси** 6.1. – Таърих ва бостоншиносӣ (6.1.1. – Таърихи ватанӣ (таърихи халқи тоҷик)) мутобиқ аст.

Ҳамзамон, таҳқиқот ба талаботи феҳристи ихтисосҳое, ки аз рӯйи онҳо дар Ҷумҳурии Тоҷикистон дараҷа ва унвонҳои илмӣ дода мешаванд ва бо қарори раёсати Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ шудааст, мутобиқ аст.

Натиҷаҳои таҳқиқоти диссертатсионӣ дар 9 интишороти муаллиф инъикос ёфтаанд, ки аз онҳо 7 ададашро мақолаҳои илмии дар маҷаллаҳои тақризшавандаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ташкил медиҳанд, 2 адади онро мақолаҳои дар дигар нашрияҳо ва маводҳои конференсияҳои илмӣ ба чоп расида ташкил медиҳад. Интишороти муаллиф нуктаҳои асосии таҳқиқи мазкурро дар бар мегирад.

Миқдор ва сифати мақолаҳои дар маҷаллаҳои тақризшавандаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ба нашр расидаи довталаб ба талаботи Низомномаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, «Низомномаи Шурои диссертатсионӣ» ва меъёрҳои тартиби додани дараҷаҳои илмӣ (қарори ҳукумати ҶТ аз 26.06.2023, №295) пурра ҷавобгӯ мебошад.

Аз теъдоди таълифоти довталаб бармеояд, ки талаботи банди 35 -и тартиби додани дараҷаҳои илмӣ (қарори ҳукумати ҶТ аз 30.06.2021, №267, бо тағйиру иловаҳо аз 26.06.2023 №295) нисбат ба нашри натиҷаҳои диссертатсия риоя гардидааст.

Ҳадафи асосии таҳқиқоти диссертатсионии муаллиф пуррасозии анъанаҳои ҳанӯз дар давраи шуравӣ ташаккулёфтаи иҷрои корҳои илмӣ дар асоси сарчашмаҳои бойгонии тамоми самтҳои ҳокимият, ҳизб, созмонҳои ҷамиятӣ ва муассисаҳои истеҳсолӣ, ки ба масъалаҳои муҳоҷирати меҳнатии занони Тоҷикистон дар замони соҳибистиқлоли бахшида шудааст, дар интишороти гуногун инъикос ёфтаанд, ташкил медиҳанд.

Эътимоднокии натиҷаҳои дар таҳқиқоти диссертатсионӣ ба даст овардашударо муқаррароти илмӣ, хулоса ва тавсияҳои дар рисолаҳо таҳияшуда иҷрои корҳои илмӣ дар асоси сарчашмаҳои бойгонии тамоми самтҳои ҳокимият, ҳизб, созмонҳои ҷамиятӣ ва муассисаҳои истеҳсолӣ ташкил медиҳанд. Дар рафти таҳқиқоти мазкур методологияи материализми диалектикии таҳқиқот бо истифода аз категорияҳои таърихӣ васеъ истифода гардид. Истифодаи методи диалектикӣ имкон дод, ки омӯзиши мавзуъ ба тартиби муайян пеш бурда шавад. Аз ҷумла, афзоиши зиёди занони муҳоҷир ба мамлакатҳои муҳоҷирқабулкунанда, тарзи зисту зиндагонии онҳо, шароити кору зиндагии онҳо дар хориҷа, риояи ҳуқуқи занони муҳоҷир дар хориҷа ва дигар масъалаҳо мавриди таҳқиқоти илмӣ қарор гирифтанд. Дар баробари ин ҳуқуқу уҳдадориҳои занони муҳоҷири тоҷик дар асоси қонунҳои амалкунандаи Ҷумҳурии Тоҷикистон, ҳимояи занони муҳоҷир аз тарафи Ҳукумати мамлакат, намуди имтиёзҳои занони муҳоҷир низ таҳқиқ гардиданд. Инчунин тасдиқи фарзияҳои пешниҳодшударо таҷрибаи шахсии муаллиф таъмин мекунад.

Хулосаҳо ва натиҷагириҳои унвонҷӯ асоснок буда, ба талабот оид ба тартиби барасмиятдарории диссертатсия ва автореферати дисертатсияи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти

мутобиқ бо натиҷагириҳои таҳқиқот манзур карда шудаанд. Рушд додани таълими фанҳои таърих ва таърихнигорӣ, ки дар ҷумҳурӣ мубрамияти он баръало эҳсос мегардад, мусоидат менамоянд.

3. Пешниҳод мегардад, ки ба ҳайси муқарризони расмӣ ба диссертатсияи мазкур муҳаққиқони зерини соҳа таъин карда шаванд: **Зикриёева Малика Файзиевна** – аъзои шуро, доктори илмҳои таърих, профессори кафедраи таърихи халқи тоҷики Донишгоҳи миллии Тоҷикистон аз рӯйи ихтисоси 6.1.5. Таъринигорӣ, маъхазшиносӣ ва методҳои таҳқиқоти таърихӣ ва **Холмуродзода Меҳрафрӯз Бури** – доктори фалсафа (PhD), доктор аз рӯйи ихтисоси таърих, мудири кафедраи таърих ва методикаи таълими таърихи Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ.

4. Пешниҳод мегардад, ки ба ҳайси муассисаи тақриздиҳандаи диссертатсия Институти таърих, бостоншиносӣ ва мардумшиносии ба номи Аҳмади Дониши Акатемияи миллии илмҳои Тоҷикистон тавсия дода шавад.

5. Пешниҳод мегардад, ки ба нашру паҳнкунии автореферат, гузоштани эълон оид ба ҳимоя ва гузоштани матни диссертатсия ва автореферат дар сомонаҳои Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Муассисаи давлатии таълимии «Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав», иҷозат дода шавад.

Раиси комиссияи экспертӣ:
доктори илмҳои таърих, профессор **Қурбонзода Х.**

Аъзои комиссияи экспертӣ:
номзади илмҳои таърих, дотсент **Хуҷасаидова Н.Х.**

Аъзои комиссияи экспертӣ:
номзади илмҳои таърих **Алишери А.**

Имзоҳои д.и.т., Қурбонзода Х., н.и.т., Хуҷасаидова Н.Х., н.и.т., Алишери А.- ро тасдиқ менамоям:

Сардори шуъбаи кадрҳо ва корҳои махсуси Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав Нажмидинов М.М.

«5» 05. соли 2026